SAKARYA
UNIVERSITY

ICQH2018

International Conference
on Quality in Higher Education

CERTIFICATE

Dear, Dr. Kerim Karabacak

Thank you for your participation and contribution to the International Conference on Quality in Higher Education 2018

Duration: December 05-07, 2018
Location: İstanbul University, İstanbul, Turkey

Prof. Dr. Aytekin İŞMAN
ICQH Coordinator

www.icqh.net

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

Yükseköğretim Kalite Kurulu

ICQH 2018

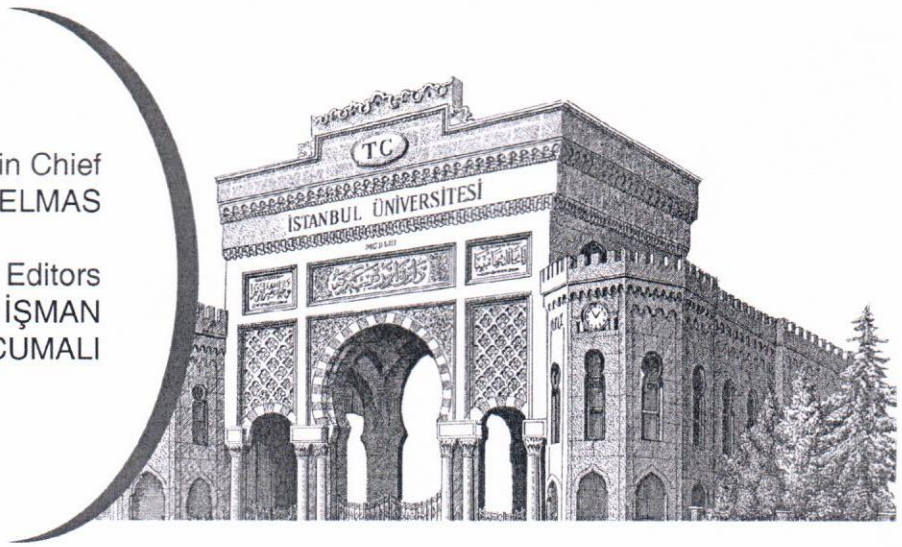
International Conference on Quality in Higher Education

Istanbul University Conference Center
Istanbul, Turkey

www.ichq.net December 5-7, 2018

Editor in Chief
Prof.Dr. Muzaffer ELMAS

Editors
Prof. Dr. Aytekin İŞMAN
Prof. Dr. Ahmet ESKİCUMALI

Proceedings Book

Governors State UNIVERSITY

TOJQIH The Online Journal of Quality in Higher Education

ICQH 2018 Organizing Committee

Honorary

- Prof. Dr. Fatih SAVAŞAN, Sakarya University, Turkey
- Prof. Dr. Mahmut AK, Istanbul University, Turkey
- Prof. Dr. Muzaffer ELMAS, Higher Education Quality Council, Turkey
- Prof. Dr. Orhan UZUN, Bartın University, Turkey

General Coordinator

- Prof. Dr. Aytekin İŞMAN, Sakarya University, Turkey

Coordinator

- Prof. Dr. Ahmet ESKİCUMALI, Sakarya University, Turkey

Associate Coordinators

- Assoc. Prof. Dr. Kerim Karabacak, Istanbul University-Cerrahpasa, Turkey
- Assoc. Prof. Dr. Nesrin AKINCI ÇÖTOK, Sakarya University, Turkey
- Assist. Prof. Dr. Emete YAĞCI, Near East University, Turkish Republic of Northern Cyprus
- Assist. Prof. Dr. İrfan ŞİMŞEK, Istanbul University, Turkey
- Assist. Prof. Dr. Mustafa ÖZTUNÇ, Sakarya University, Turkey

Conference Secretary

- Res. Assist. Esengul Celenk, Sakarya University, Turkey
- Res. Assist. Hatice ERGİN KOCATÜRK, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Turkey
- Researcher Azmiye YINAL, European University of Lefke, Cyprus
- Muhammet Ali KOLSAN, Sakarya University, Turkey

Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

ICQH 2018 Editorial Board

Prof. Dr. Abdullahi Sheikh Abukar Mr., SOHRA, Somalia

Prof. Dr. Abdurrahman Tanrıöğen, Pamukkale University, Turkey

Prof. Dr. Ahmet ESKİCUMALI, Sakarya University, Turkey

Prof. Dr. Antoinette J. MUNTJEWERFF, University of Amsterdam, Netherlands

Prof. Dr. ANTONIO JOSE GONZALEZ-JIMENEZ, universidad de almeria., Spain

Prof. Dr. Arif ALTUN, Hacettepe Univerity, Turkey

Prof. Dr. Arvind SINGHAL, University of Texas, United States

Prof. Dr. Asaf VAROL, Fırat Univerity, Turkey

Prof. Dr. Brent G. WILSON, University of Colorado at Denver, United States

Prof. Dr. Buket AKKOYUNLU, Cankaya University, Turkey

Prof. Dr. Carmencita L. Castolo, Open University System of the Polytechnic University of the Philippines, Phillipines

Prof. Dr. Colin LATCHEM, Open Learning Consultant, Australia

Prof. Dr. Colleen SEXTON, Governors State University, United States

Prof. Dr. David Hung, Nanyang Technological University

Prof. Dr. Deborah E. BORDELON, Governors State University, United States

Prof. Dr. Douglas FRANKLIN, Ohio University, United States

Prof. Dr. Durmus GÜNAY, Maltepe University, Turkey

Prof. Dr. Elaine P. MAIMON, Governors State University, United States

Prof. Dr. Ergun YOLCU, Istanbul University, Turkey

Prof. Dr. Erman COŞKUN, Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi, Turkey

Prof. Dr. Fatoş SİLMAN, International Cyprus University, Turkey

Prof. Dr. Feng-Chiao CHUNG, National Pingtung University, Taiwan

Prof. Dr. Gianni Viardo VERCELLI , University of Genova, Italy

Prof. Dr. Giovanna Gallo, esearcher in English Language and Translation Department of Humanities University of Salento - Italy

Prof. Dr. Gregory ALEXANDER, University of The Free State, South Africa

Prof. Dr. Gwo-Dong CHEN, National Central University, Taiwan

Prof. Dr. Gwo-Jen HWANG, National Taiwan University, Taiwan

Prof. Dr. Han XIBIN, Tsinghua University, China

Prof. Dr. Heli RUOKAMO, University of Lapland, Finland

Prof. Dr. Henry H.H. CHEN, National Pingtung University, TAIWAN

Prof. Dr. J. Ana DONALDSON, AECT Former President, United States

Prof. Dr. J. Michael SPECTOR, University of North Texas, United States

Prof. Dr. Jaroslav Vesely, BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, Czech Republic

Prof. Dr. Jerry WILLIS , Manhattanville College, United States

Prof. Dr. Jie-Chi YANG, National Central University, Taiwan

Prof. Dr. Kamariah Abu Bakar, Universiti Putra Malaysia, Malaysia

Prof. Dr. Kay A. PERSICHITTE, Elected AECT President, United States

Prof. Dr. Kiyoshi NAKABAYASHI, Chiba Institute of Technology, Japan

Prof. Dr. Kuo-Hung TSENG, Meiho Institute of Technology, Taiwan

Prof. Dr. Luciana Zuccheri, University of Trieste, Italy

Prof. Dr. Magdy Salama, University of Waterloo

Prof. Dr. Mahmut ÖZER, Bulent Ecevit University, Turkey

Prof. Dr. Marina Stock MCISAAC, Arizona State University, United States

Prof. Dr. Mei-Mei CHANG, National Pingtung University, Taiwan

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

Prof. Dr. Min JOU, National Taiwan Normal University, Taiwan
Prof. Dr. Ming-Puu CHEN, National Taiwan Normal University, Taiwan
Prof. Dr. Mingchang WU, National Yunlin University of Science and Technology, Taiwan
Prof. Dr. Murat BARKAN, Nişantaşı University, Turkey
Prof. Dr. Mustafa S. DUNDAR, Sakarya University, Turkey
Prof. Dr. Nabi Bux JUMANI, International Islamic University, Pakistan
Prof. Dr. Nian-Shing CHEN, National Sun Yat-Sen University, Taiwan
Prof. Dr. Pi-Hsia HUNG, National University of Tainan, Taiwan
Prof. Dr. Roger HARTLEY , University of Leeds, United Kingdom
Prof. Dr. Rozhan M. IDRUS, University Sains Malaysia, Malaysia
Prof. Dr. Saedah SIRAJ, University of Malaya, Malaysia
Prof. Dr. Shan-Ju Lin CHANG, National Taiwan University, Taiwan
Prof. Dr. Sharon SMALDINO, Northern Illinois University, United States
Prof. Dr. ShenQuan YU, Beijing Normal University, China
Prof. Dr. Shu-Sheng LIAW, China Medical University, Taiwan
Prof. Dr. Soonyoung Hwang, Pusan National University
Prof. Dr. Stefan AUFENANGER, University of Mainz, Germany
Prof. Dr. Steve HARMON, Georgia Institute of Technology, United States
Prof. Dr. Teresa FRANKLIN, Ohio University, United States
Prof. Dr. Teresa Felgueira, Polytechnic of Guarda - School of Technology and Management, Portugal
Prof. Dr. Terry ANDERSON, Athabasca University, Canada
Prof. Dr. Umit KOCABIÇAK, Sakarya University, Turkey
Prof. Dr. Verena Zudini, University of Trieste, Italy
Prof. Dr. Xibin HAN, Tsinghua University, China
Prof. Dr. ZAINAL ARIFIN BIN MUSTAPHA, Universiti Malysia sabah
Assoc. Prof. Dr. Anthony Y. H. LIAO, Asia University, Taiwan
Assoc. Prof. Dr. Daw Khin Saw NAING, Universiti Malysia sabah
Assoc. Prof. Dr. I-Wen HUANG, National University of Tainan, Taiwan
Assoc. Prof. Dr. Ian SANDERS, University of the Witwatersrand, South Africa
Assoc. Prof. Dr. Jongkol Kanperm, Kasetsart University
Assoc. Prof. Dr. Larissa Sugralina, Buketov Karaganda State University, Russia
Assoc. Prof. Dr. Ming-Charng JENG, National Pingtung University, Taiwan
Assoc. Prof. Dr. Nasir Khalid, University Teknologi MARA, Malaysia
Assoc. Prof. Dr. Norazah Mohd SUKI, University Malaysia Sabah, Malaysia
Assoc. Prof. Dr. Pramela KRISH, University Kebangsaan Malaysia, Malaysia
Assoc. Prof. Dr. Razvan-Lucian ANDRONIC, Spiru Haret University, Romania
Assoc. Prof. Dr. Selma KOÇ, Cleveland State University, United States
Assoc. Prof. Dr. Tzu-Hua WANG, National Hsinchu University of Education, Taiwan
Assoc. Prof. Dr. Wu-Yuin HWANG, National Central University, Taiwan
Assist. Prof. Dr. Andreja Istenic STARCIC, University of Primorska, Slovenia
Assist. Prof. Dr. Anita G. WELCH, North Dakota State University, United States
Assist. Prof. Dr. Annie Y. N. Cheng, The Education University of Hong Kong, Hong Kong
Assist. Prof. Dr. Antonis LIONARAKIS, Helenic Open University, Greece
Assist. Prof. Dr. Chaiwat Waree, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

Türkiye'deki Darbelerin Oluş Biçimi ve Toplumsal Sonuçları 414
Mustafa ÖZTUNÇ, Kerim KARABACAK

Televizyon ve Dijital Oyunlarla Yetişen Çocuklar 438
Ahmet ESKİCUMALI, Seval ÜKSEL

Halkla İlişkiler Mesleğinin Kadınlaşması 446
Ahmet ESKİCUMALI, Seval ÜKSEL

Mesleki ve Teknik Lise Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutumları 455
Seyhan KARAHAN, Kerim KARABACAK

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

Mesleki ve Teknik Lise Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutumları

Technical and Vocational High School Students' Attıtudes To Language Learning

Seyhan KARAHAN
Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya, Turkey
seyhan.karahan@ogr.sakarya.edu.tr

Dr. Kerim Karabacak
Istanbul Üniversity-Cerrahpasa, Hasan Ali Yücel Education Faculty, Istanbul, Turkey
kerimk@istanbul.edu.tr

Özet
Bu araştırma, mesleki ve teknik lise dokuzuncu ve onuncu sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine karşı tutumlarını, cinsiyet, okul türü, alan, sınıf düzeyi, anne baba eğitim durumu, anne baba meslek ve aile gelir düzeyine göre incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Kocaeli ili Çayırova ilçesinde bulunan dört meslek lisesinden 156 kız ve 162 erkekten oluşan 9. ve 10. sınıf ikinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Aydoslu (2005) tarafından geliştirilen İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, t Testi ve ANOVA kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, mesleki ve teknik lisede öğrenim gören 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarında bazı değişkenlere göre anlamlı bir farklılık görülmüştür.
Anahtar Kelimeler: İngilizce Tutumu, İngilizce Öğretimi, Lise Türü, Alan Türü

Abstract
Attitudes of Ninth and Tenth Grade Students towards English. In this research, attitudes of ninth and tenth grade students towards English were investigated in terms of gender, high school types, the field, grade, parents' education, parents' occupation and level of income. Sample of research includes 162 male and 156 female, total 318 students in 2013-2014 academic years from four vocational high schools in Kocaeli-Çayırova. Attitude scale which was developed by Aydoslu (2005) was used for data collection. For data analysis, mean, standard deviation, t test and ANOVA were used. Result of this search, significant differences were observed according to some variables in 9th and 10th grade students' attitudes towards English.
Key Words: English Attitude, Emglish Education, High School Types, field graduated from

Giriş

Dil bir iletişim aracıdır. Hızla gelişen bir dünyada sadece aynı dili konuşan insanlarla değil, farklı uluslarla iletişim kurmak oldukça önemlidir. Günümüzde İngilizce "dünya dili" olarak kabul edilmekte ve neredeyse tüm ülkeler tarafından bilinmektedir. Okullarda da öğrencilerin neredeyse tamamı birinci yabancı dil olarak İngilizce öğrenmektedir.

Günümüzde yabancı dile verilen önem gün geçtikçe artmaktadır. Özellikle bu önemin farkında olan bireyler yabancı dil kurslarına giderek, dil bilen bireylerden yararlanarak ya da yabancı dilde yayınlanan gazete ve dergileri takip ederek yabancı dil öğrenmeye çalışmaktadırlar (Ün, 1984).

Ekonomik ve teknolojik gelişmeleri takip edebilmek, kültürel açıdan iletişim kurabilmek, küreselleşmenin gereği olarak çağı yakalayabilmek için İngilizce öğretiminin bu ihtiyaçları karşılayıcı nitelikte olması gerekir. Dilbilgisi ve kelime bilgisinin yanı sıra iletişim becerilerinin de geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

İnsanoğlunun varlığını koruma, bilgiden yararlanma, mutluluğu yakalama ve dostlukları pekiştirme çabaları önce bireyler arası, sonra gruplar arası ve giderek uluslararası ilişkileri zorunlu kılmaktadır. Gün geçtikçe artan ve yoğunlaşan uluslararası ilişkiler ulusların kendi ana dilleriyle iletişim kurmalarını yetersiz kılmakta ve öteki ulusların dillerini öğrenme, uluslar topluluğunun bir üyesi olarak yaşayabilmenin ön koşulu olarak belirmektedir. Bugün dünya üzerinde turizm amacıyla yaklaşık 350 milyon kişinin seyahat ettiği gerçeği de dikkate alındığında yabancı dil öğretimini daha etkili kılabilecek araştırmalar hemen tüm bireyleri ve ulusları ilgilendirebilecek bir önem taşımaktadır. Son yıllarda, özellikle İngilizce dilinin önemi artmakta ve uluslararası bir dil olma yolunda ilerlemektedir (Bağçeci, 2004).

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

Tutum kavramı, kişilerin, nesnelerin ve olayların olumlu veya olumsuz değerlendirilmesi (Gerrig ve Zimbardo, 2012) şeklinde tanımlanmaktadır. Başka bir ifade ile tutum, belli bir objeye karşı bireylerin olumlu veya olumsuz tepki gösterme eğilimidir. Birey olumsuz bir tutum geliştirdiği objeye karşı ilgisiz kalır, onu sevmez, takdir etmez ve onunla uğraşmaz, hatta kendisine göre bir iş olmadığını düşünür. Bireyler kendilerine göre olmadığını düşündükleri işlerin içinde yer almak istemeyebilir, bu durumlarını ise hoşlanma veya hoşlanmama biçiminde ifade edebilirler. Tutumlar, çevrenin tanımlanabilir özelliklerine, kişilere, nesnelere, olaylara ya da fikirlere duyulan hoşlanma ve hoşlanmamalardır (Atkinson, Atkinson, Hilgard, 1995; Akt. Avcı, Coşkuntuncel ve İnandı, 2011). Tutumlar bir kimsede bir şeye karşı ilgi uyanmasını sağlayan merak ve değerlendirme gibi özelikleri de kapsadığı için sadece öğrenmenin olup olmamasını değil aynı zamanda kişinin öğrenme tarzını da etkiler (Atasoy, 2004).

Tutumun, eğitimciler tarafından dikkate alınması gereken bir kavram olduğu söylenebilir. Öğrenme ortamında, öğretilen konuya karşı öğrenciler tarafından olumlu veya olumsuz bir tutum oluşacaktır. Olumlu ya da olumsuz tutumun öğrenmeyi etkileyen bir unsur olduğu düşünülürse, tutumu etkileyen durumların belirlenmesi, değerlendirilmesi ve elde edilen sonuçlara göre önlemlerin alınması, eğitimin istenilen amacına ulaşması için gereklidir (Avcı, Coşkuntuncel ve İnandı, 2011).

Öğrenciler herhangi bir derse olduğu gibi İngilizce dersine de olumlu ya da olumsuz tutum geliştirebilirler. İngilizce dersine karşı öğrencilerin tutumları ders başarılarını da etkilemektedir. Meslek lisesi öğrencileri, derse yeterince önem vermemekte, ders esnasında konuşmaktan çekinmekte ve bazen dil öğrenmenin gereksiz olduğunu savunmaktadırlar. Ayrıca bu öğrenciler yabancı dilin ileriki yaşamlarında onlar için bir yararı olmayacağını savunmaktadırlar. Bu düşüncelerin aksine mesleki ve teknik liselerde öğrenim gören öğrenciler için yabancı dil ileride iş hayatlarında önemli yararlar sağlayacaktır. Karahan (2007)'a göre Türkiye'de İngilizce öğrenmek dahi iyi bir meslek sahibi ve daha yüksek statüye sahip olmak için bir araç olarak algılanmaktadır.

İngilizce dersine yönelik öğrenci tutumları ve ders başarıları üzerine çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar neticesinde yabancı dile ilginin dil öğrenmede önemli olduğunu vurgulamaktadır. İngilizce dersini alan öğrencilerin bir kısmı bu derse karşı zaman zaman olumsuz tutumlar ortaya koymakta ve bu tutumlar öğrencinin İngilizceyi öğrenmesinde ciddi bir engel oluşturmaktadır. Öğrencilerin İngilizceyi öğrenmelerinde karşılaştıkları zorlukların başında derse karşı gösterilen bu olumsuz tutumlar gelmektedir (Gömleksiz, 2003).

Öğrenme ortamındaki sorunları bilişsel, duyuşsal ve Psiko-motor (devinişsel) alanlara ilişkin olarak incelediğimizde, bilişsel alana daha fazla ağırlık verildiği ve ortaya çıkan sorunlara da çoğunlukla, sadece bu boyutun ele alınarak, çözüm önerileri geliştirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Oysa duyuşsal özellikler öğrenme ortamında bireyin başarısını önemli ölçüde etkilemektedir (Gömleksiz, 2003).

Gedikoğlu ve Öner (2007) ortaöğretim öğrencilerinin İngilizce öğrenimlerini etkileyen yabancı dil kaygısı üzerine çalışmışlardır. Araştırma sonucuna göre ortaöğretim öğrencilerinin yabancı dil kaygı düzeyleri başarılarını etkilemektedir. Yabancı dil kaygısı yüksek öğrencilerin notlarının düşük olduğu, yabancı dil kaygısı düşük öğrencilerin ise notlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Ortaöğretim öğrencilerinin yabancı dil kaygı düzeylerinin mezun oldukları veya okudukları okul türüne (devlet, özel), ailelerinin eğitimlerine, mesleklerine ve öğrencilerin cinsiyetlerine göre değişmediği görülmüştür. Öğrencilerin yabancı dil kaygı düzeyleri en çok öğrenim gördükleri okula göre farklılık göstermektedir.

Bağçeci (2004) "Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Tutumları" adlı çalışmasında öğrencilerin cinsiyetlerinin, İngilizce öğretimine ilişkin tutumlarını etkilediğini vurgulamıştır. Öğrencilerin cinsiyetleri, öğrenim gördükleri okul türleri öğrencilerin tutumlarını değiştirmektedir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflar İngilizceye karşı tutumlarını değiştirmiştir. Ailenin eğitim düzeyi ile olumsuz tutum geliştirme arasında kısmen bir ilişki bulunmuş ancak ailenin gelir düzeyi ile İngilizce' ye karşı tutum arasında fark görülmemiştir.
Aydoslu (2005) araştırmasında, öğrencilerin İngilizce dersine ilişkin tutum düzeyleri ile cinsiyet, anabilim ve ana sanat dalı, öğretim türü, mezun oldukları lise türü, İngilizce öğrenme amacı ve ders ile sınava hazırlanma dışında haftalık İngilizce çalışma saati arasındaki ilişki incelenmeye çalışmıştır. Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında duyuşsal ve davranışsal boyutta anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin İngilizce dersine yönelik duyuşsal ve davranışsal boyuttaki tutum düzeyleri erkek öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerinin öğrenim gördükleri anabilim ve ana sanat dalları ile İngilizce dersine ilişkin tutumları arasında davranışsal boyutta anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerinin İngilizce dersine ilişkin duyuşsal ve bilişsel boyuttaki tutum düzeyleri mezun oldukları lise türüne göre farklılaşmaktadır. Özel lise mezunlarının en yüksek tutum düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Bu durum özel okullarda yabancı dile daha

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

fazla önem verildiğini gösterebilir. Öğrencilerinin derse ve sınava hazırlanmak dışında haftalık İngilizce çalışma saatleri ile İngilizce dersine ilişkin tutumları arasında olumlu ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu gözlenmiştir.

Bağçeci ve Yaşar (2007) Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşleri adlı çalışmasında Gaziantep'teki liselerde öğrenim gören öğrencilerin İngilizce öğretimine ilişkin görüşlerinin ortaya konması amaçlamıştır. Öğrencilerin %50'sinden fazlası not kaygısının İngilizce öğretiminde olumlu bir katkısının olduğuna dolayısıyla, bu kaygının gerekliliğine inandıkları açıklanmıştır. İngilizce öğretim metotlarının beklenen öğrenmeyi yeterince sağlamadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin dörtte üçünün İngilizce bilmenin bireyin sosyal çevresini genişletmesi görüşüne katılmaması bu yönde öğrencilerin motive edilmesinin pek mümkün görünmediği sonucunu ortaya koymuştur.

Keskin (2003) araştırmasını ilköğretim II. Kademe öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarıyla akademik başarılarının; cinsiyet, anne baba eğitimi ve ekonomik düzey değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini saptamak amacıyla yapmıştır. Yapılan araştırma sonucuna göre derse yönelik tutumlarla bahsedilen değişkenler arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Akalın ve Zengin (2007) halkın yabancı dil ile ilgili algılarını incelemişlerdir. Araştırma sonucunda insanın mesleki, akademik ve ticari anlamda getireceği artıların yanında kültürlerarası iletişime yatkın olan samimiyetiyle yabancı dil, özellikle İngilizce öğretimine sıcak bakmaktadır. Bu konudaki nicel artış belki de bu heyecanın yansımasıdır.

Aytürk (1999) lise düzeyinde bilgisayar destekli eğitimin, İngilizce derslerindeki öğrenci başarısının artırmada geleneksel yönteme oranla daha etkili olduğunu saptamıştır. Ayrıca bilgisayar destekli eğitimin İngilizce dersine yönelik tutumları da olumlu yönde geliştirdiği belirtilen araştırmada İngilizce dersine yönelik tutumla akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Kınsız, Mesleki Yabancı Dil Eğitiminin Sürdürülebilir Gelişmeye Katkıları adlı çalışmasında; Türkiye'de meslekî lise ve meslek yüksekokullarında yabancı dil eğitiminin etkinliğini incelemek ve bu okullarda yabancı dil eğitiminin meslekî eğitim ile bütünleşip bütünleşmediğini araştırmayı amaçlamıştır. Eğitim sistemi, alan bilgisinin yanı sıra, uyum ve sorun çözme yeteneği, özgür hareket edebilme, grup çalışmasına yatkın olma gibi kişisel yetileri ortaya çıkaracak ve kazandıracak bir yapılanmayı da gerektir. İş yaşamının beklentileri, gençlerin meslek eğitimini etkiler. Tek başına alan bilgisi meslek yaşamında yeterli olmamaktadır. İş dünyasının istek ve beklentilerine yanıt verebilmek için, kişisel becerilerin ve kültürler arası iletişimin ön plana çıktığı bir eğitim ve öğrenme sürecine gereksinim vardır. Bu da, meslek eğitiminde yabancı dil ve dillerin öğretimini kaçınılmaz kılmaktadır. Ayrıca yabancı dil bilgisinin iş kollarında önemli bir ölçüt olduğu anlaşılmaktadır. Üretim ve hizmet sektörünün yapılanma biçimlerindeki görev dağılımlarına göre, yabancı dile farklı düzeylerde gereksinim duyulmaktadır.

Gürel (1986), öğrencilerin akademik benlik tasarıları ve tutumları ile İngilizce öğrenme başarıları arasındaki ilişkiyi incelenmiş ve derse yönelik tutumları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulamamıştır. Okula ilişkin tutum ile başarı arasında ise anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Ayrıca, okula ilişkin tutum dereceleri yüksek ya da orta olan öğrenci gruplarının İngilizce başarıları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Akademik benlik tasarımları orta ya da yüksek olan grupların İngilizce'deki başarıları anlamlı düzeyde farklılıklar göstermiştir.

Bir başka araştırma sonucuna göre öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Öğrencilerin akademik başarıları, cinsiyete ve ekonomik düzeye göre farklılaşmaktadır. Anne baba öğrenim düzeyi ile akademik başarı arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Öğrencilerin tutumları cinsiyete ve anne baba öğrenim düzeyine göre farklılık gösterirken ekonomik düzeyin öğrencilerin tutumlarını etkilemediği saptanmıştır (Aydoslu,2005).

Yapılan araştırmalar göz önünde bulundurularak bu araştırmada "mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının incelenmesi" amaçlanmaktadır. Bu amacı gerçekleştirebilmek içinde aşağıda yer alan problem ve alt problemlere cevap aranacaktır.

Araştırma Problemi

Meslek lisesi öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları nasıldır ve bu tutumlar çeşitli değişkenler açısından farklılık göstermekte midir?

Alt Problemler

1. Meslek Lisesi öğrencilerinin genel olarak İngilizce dersine yönelik ortak tutumları nasıldır?

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

2. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre İngilizce dersine yönelik tutumları arasında fark var mıdır?
3. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre İngilizce dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
4. Anadolu Lisesinde öğrenim gören öğrencilerin tutumları Meslek Lisesi öğrencilerine göre farklılık göstermekte midir?
5. Öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim durumuna göre İngilizce dersine yönelik tutumları arasında fark var mıdır?
6. Öğrencilerin ebeveynlerinin mesleklerine göre İngilizce dersine yönelik tutumları arasında fark var mıdır?
7. Öğrencilerin ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyi ile İngilizce dersine yönelik tutumları arasında fark var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Yabancı dil öğretimine ayrılan süre, kullanılan yöntem, teknik ve materyallerden ziyade, dile karşı göstermiş oldukları tutum da oldukça önemlidir. Yabancı dilin öneminin farkında olmayan bir öğrenci için kullanılan en etkili yöntemler dahi yeterli olmayacaktır. Önemli olan yabancı dilin öneminin farkında olmak ve dile yönelik olumlu tutum geliştirmektir. Meslek lisesi öğrencilerinin dile yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi dil öğrenmede tutumun öneminin daha çok dikkate alınmasına sebep olacaktır. Bu araştırma mesleki ve teknik lisede öğrenim gren öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarını ortaya koyması açısından önemlidir.

Varsayımlar

1. Bu araştırma için hazırlanan "Meslek Lisesi Öğrencileri İçin İngilizce Dersi Tutum Ölçeği" geçerli ve güvenilir bir araç olarak kabul edilir.
2. Öğrencilerin ankete doğru, samimi ve içtenlikle cevap verdikleri kabul edilir.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma Kocaeli ili Çayırova ilçesi 2013-2014 eğitim - öğretim yılında mesleki ve teknik liselerdeki 9.ve 10. sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.
2. Bu araştırma Kocaeli ili Çayırova ilçesinde 2013-2014 eğitim - öğretim yılında araştırmanın yapıldığı gün okula devam eden gönüllü öğrencilerin tutumlarıyla sınırlıdır.
3. Araştırmadaki elde edilen bulgular öğrencilerin tutum ölçeğinde yer alan maddelere verdikleri yanıtlarla sınırlıdır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli, Evren ve Örneklem

Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini, Kocaeli ili Çayırova ilçesinde 2013-2014 eğitim-öğretim yılında mesleki ve teknik lisede öğrenim gören dokuzuncu ve onuncu sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu yöntemle 318 öğrenciden veri elde edilmiştir. Öğrencilerin alanlara göre dağılımı tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1. Alanlara Göre Ankete Katılan Öğrenci Listesi

Alan	Öğrenci Sayısı
Bilişim Teknolojileri	125
Grafik / Fotoğraf	27
Çocuk Gelişimi	27
Gıda	36
Tesisat ve İklimlendirme	26
Makina	37
Alan Yok	40
TOPLAM	318

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak İngilizce dersine yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek Aydoslu (2005) tarafından hazırlanmış, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış olan bir ölçektir. Ölçekte tutumun yanı sıra kişisel bilgi içeren sorulara da yer verilmiştir. "Meslek Lisesi Öğrencileri İçin İngilizce Dersi Tutum Ölçeği" Likert tipi bir ölçektir. Tutum ölçeğinde öğrenciler için "kesinlikle katılıyorum" , "katılıyorum", "kısmen katılıyorum", "katılmıyorum", "kesinlikle katılmıyorum" olmak üzere beş cevap seçeneği bulunmaktadır. Öğrencilerden kendileri için uygun seçeneğe "×" işareti koyarak belirtmeleri istenmiştir. Ölçekte yer alan her bir boyut için ayrı faktör analizi ve madde analizi yapılmıştır. Güvenirlikleri Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,92'dir. Ölçekler

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

dört farklı lisede gerekli izinler alınarak öğretmenlerin gözetiminde toplam 318 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçekler, kişisel bilgilere ve İngilizce öğretimine ilişkin görüşleri tespit etmeye yönelik sorulardan oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel istatistik işlemleri (ortama, standart sapma ve bağıl değişim katsayısı) ve ikiden fazla grupların ortalamalarını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) gerçekleştirilmiştir. İki bağımsız grubun ortalamalarını karşılaştırmak için ise bağımsız gruplar için "t-testi" kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde analiz sonuçlarına göre elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Ait Bulgular

Özellikler		f	%	Özellikler		f	%
Cinsiyet	Kız	156	49,1	Anne Eğitim	Okur-yazar değil	17	5,3
	Erkek	162	50,9		Okur-yazar	5	1,6
	Toplam	318	100		İlkokul	174	54,7
Sınıf	9. sınıf	146	45,9		Ortaokul	81	25,5
	10. sınıf	172	54,1		Lise	33	10,4
	Toplam	318	100		Üniversite	8	2,5
Okul türü	AML/ATL	166	52,2		Toplam	318	100
	ML/TL	152	47,8	Baba Meslek	İşçi	158	49,7
	Toplam	318	100		Memur	6	1,9
Alan	Bilişim	125	39,3		Serbest Meslek	55	17,3
	Grafik/Fotoğraf	27	8,5		İş yeri sahibi	29	9,1
	Çocuk Gelişimi	27	8,5		Emekli	28	8,8
	Gıda	36	11,3		Diğer	42	13,2
	Tesisat ve İklimlendirme	26	8,2		Toplam	318	100
	Makine	37	11,6	Anne Meslek	Ev Hanımı	244	76,7
	Alan Yok	40	12,6		Memur	3	0,9
	Toplam	318	100		İşçi	54	17,9
Baba Eğitim	Okur-yazar değil	3	0,9		İş yeri sahibi	3	0,9
	Okur-yazar	4	1,3		Emekli	3	0,9
	İlkokul	136	42,8		Serbest Meslek	1	0,3
	Ortaokul	81	25,5		Diğer	10	3,1
	Lise	86	27		Toplam	318	100
	Üniversite	8	2,5	Gelir Düzeyi	Düşük	12	3,8
	Toplam	318	100		Orta	290	91,2
					Yüksek	16	5
					Toplam	318	100

Örneklemde yer alan mesleki ve teknik lise öğrencilerine ait bilgiler tablo 2'de verilmiştir. Adayların 156'sı kız (%49,1), 162'si erkek (%50,9) olmak üzere 166''sı (%52,2) Anadolu Meslek Lisesi ve Anadolu Teknik Lisesi, 152'si (%47,8) Endüstri Meslek Lisesi ve Teknik Lise'de öğrenim görmektedir. Alanlara göre dağılıma baktığımızda 125'i (%39,3) Bilişim, 27'si (%8,5) Grafik/Fotoğraf, 27'si (%8,5) Çocuk Gelişimi, 36'sı (%11,3) Gıda, 26'sı (%11,3) Tesisat ve İklimlendirme, 37'si (%11,6) Makine bölümü öğrencilerinden oluşur. 40 (%12,6) öğrenci de alanı belli olmayan 9. sınıf öğrencileridir. Annelerin 5'i (%1,6) okur- yazar, 174'ü (%54,7) ilkokul, 81'i (%25,5) ortaokul, 33'ü (10,4) lise, 8'i (%2,5) üniversite mezunu, 17'si (%5,3) okur-yazar değildir. Babaların ise 4'ü (%1,3) okur yazar, 136'sı (%42,8) ilkokul, 81'i (%25,5) ortaokul, 86'sı (%27) lise, 8'i (%2,5) üniversite mezunu, 3'ü (%0,9) okur yazar değildir. Annelerin 244'ü (%76,7) ev hanımı, 3'ü (%0,9) memur, 54'ü (%17,9) işçi, 3'ü (%0,9) iş yeri sahibi, 1'i (%0,3) serbest meslek 3'ü (%0,9) emeklidir. Babaların ise 158'i (%49,7) işçi, 6'sı (%1,9) memur, 55'i (%17,3) serbest meslek, 29'u (%9,1) iş yeri sahibi, 28'i (%8,8) emeklidir. Ailelerden 12'si (%3,8) düşük, 290'ı (%91,2) orta, 16'sı (%5) yüksek gelire sahiptir..

1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 3. Betimsel İstatistikler

	N	$\overline{X}$	ss	V%
Toplam	318	3,2579	2,25	69,062

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

Mesleki ve teknik lisede öğrenim gören 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları Tablo 3'de verilmiştir. 318 öğrenciden elde edilen verilere göre gerçekleştirilen betimsel istatistiklerin sonuçlarında, ortalama ($\overline{X}$) "3,2579", standart sapma (ss) "2,25" ve bağıl değişim katsayısı (V%) "69,062" olarak elde edilmiştir. Bu verilere göre mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Bağıl değişim katsayısının "% 25"ten büyük olmasından dolayı da öğrencilerin bu ortalamadan çok fazla dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Başka bir ifade ile öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları birbirinden oldukça farklıdır.

2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 4. T-Testi Sonuçları

Bağımsız Değişken		N	$\overline{X}$	ss.	V%	t	df	p
Cinsiyet	Erkek	162	3,5494	2,54171	71,609	2,361	316	,000
	Kız	156	2,9551	1,88489	63,784			
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf	146	3,9110	2,78895	71,310	4,919	316	,000
	10. Sınıf	172	2,7035	1,48260	54,84			
Okul Türü	AML/ATL	166	2,1084	1,82250	86,439	-11,180	316	,034
	EML / TL	152	4,5132	2,01316	44,606			

Mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları cinsiyete göre incelendiğinde, Tablo 4'deki t-testi sonuçlarında "t=2,361" ve "p=0,000" değerleri elde edildiğinden "p<0,05" düzeyinde anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Aynı Tablo'dan erkek öğrencilerin ortalaması ($\overline{X}$ =3,5494) ile erkek öğrencilerin ortalaması ($\overline{X}$ =2,9551) karşılaştırıldığında, erkeklerin kızlara oranla İngilizce dersine yönelik daha olumlu tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Ayrıca bağıl değişim katsayıları (V%) incelendiğinde her iki grubun bağıl değişim katsayısının "%25" ten yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu değerler, grupların heterojen bir dağılım gösterdiğini, başka bir ifade ile grup üyelerinin İngilizce dersine yönelik farklı tutumlar sergiledikleri belirlenmiştir.

3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları sınıf düzeylerine göre incelendiğinde, Tablo 4'deki t-testi sonuçlarında "t=4,919" ve "p=0,000" değerleri elde edildiğinden "p<0,05" düzeyinde anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Aynı Tablo'dan 9. sınıf öğrencilerinin ortalaması ($\overline{X}$ =3,9110) ile 10. sınıf öğrencilerinin ortalaması ($\overline{X}$ =2,7035) karşılaştırıldığında, 9. sınıf öğrencilerinin 10. sınıf öğrencilerine İngilizce dersine yönelik daha olumlu tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Ayrıca bağıl değişim katsayıları (V%) incelendiğinde her iki grubun bağıl değişim katsayısının "%25" den yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu değerler, grupların heterojen bir dağılım gösterdiğini, başka bir ifade ile grup üyelerinin İngilizce dersine yönelik farklı tutumlar sergiledikleri belirlenmiştir.

4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları okul türlerine göre incelendiğinde, Tablo 4'teki t-testi sonuçlarında "t=-11,180" ve "p=0,034" değerleri elde edildiğinden "p<0,05" düzeyinde anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Aynı Tablo'dan Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik liselerinde öğrenim gören öğrencilerinin ortalaması ($\overline{X}$ =2,1084) ile Endüstri Meslek Lisesi ve Teknik Lise öğrencilerinin ortalaması ($\overline{X}$ =4,5132) karşılaştırıldığında, mesleki ve teknik liselerin Anadolu bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları daha olumsuz yöndedir. . Ayrıca bağıl değişim katsayıları (V%) incelendiğinde her iki grubun bağıl değişim katsayısının "%25" den yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu değerler, grupların heterojen bir dağılım gösterdiğini, başka bir ifade ile grup üyelerinin İngilizce dersine yönelik farklı tutumlar sergiledikleri belirlenmiştir.

5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 5. Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) Sonuçları

Bağımlı Değişkenler		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	p
Baba Eğitim	Gruplar arası	35,574	5	7,115	1,402	,223
	Grup içi	1583,282	312	5,075		

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

	Toplam	1618,855	317			
Anne Eğitim	Gruplar arası	40,915	5	8,183	1,618	,155
	Grup içi	1577,941	312	5,058		
	Toplam	1618,855	317			
Baba Meslek	Gruplar arası	31,226	5	6,245	1,227	,296
	Grup içi	1587,629	312	5,089		
	Toplam	1618,855	317			
Anne Meslek	Gruplar arası	44,768	6	7,61	1,474	,186
	Grup içi	1574,087	311	5,061		
	Toplam	1618,855	317			
Gelir Durumu	Gruplar arası	0,71	5	0,36	,007	,993
	Grup içi	1618,784	315	5,139		
	Toplam	1618,855	317			

Tablo 5'da tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde, "p<0,05" anlamlılık düzeyinde, mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları anne (F=1,618, p=0,155) ve babanın (F=1,618, p=0,223) eğitim durumu ile arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 5'de tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde, "p<0,05" anlamlılık düzeyinde, mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile anne (F=1,474, p=0,186) ve babanın (F=1,227, p=0,296) mesleği arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

7. Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 7'de tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde, "p<0,05" anlamlılık düzeyinde, mesleki ve teknik lise öğrencilerinin aile gelir düzeyi ile (F=,007; p= ,993) ile İngilizce dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tartışma

Bu çalışmada mesleki ve teknik lisede öğrenim gören öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgu Bilgin-Cebeci (2006)'nin mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarına ilişkin yaptığı çalışmayla paralellik gösterir.

Mesleki ve teknik lise öğrencileri "En çok hangi amaçla İngilizce öğreniyorsunuz?" sorusuna %33,6 oranla dersten geçmek cevabını vermişlerdir. İkinci olarak (%19,2) ise iyi bir iş bulmak amacıyla İngilizce öğrendiklerini belirtmişleridir. Öğrencilerin geleceğe yönelik iş bulma kaygıları düşünüldüğünde bu oran yeterli düzeyde değildir. İngilizce dersinin öneminin ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sarkmaz (2011)'ın yaptığı çalışmada belirttiği gibi ülkemizde İngilizce öğrenmek dersten geçmek, iyi bir iş bulmak gibi sadece bir araçtır.

Mesleki ve teknik lisede öğrenim gören öğrencilerin İngilizce dersine yönelik olumsuz tutumlarının sebebi motivasyon eksikliğinden kaynaklanabilmektedir. Öğrencilerin çoğu İngilizce'yi gerçek hayatta kullanmamakta, ders dışında yabancı dili geliştirecek çalışmalar yapmamaktadırlar. Öncelikle sınıf içerisinde aktif katılım yolları sağlanmalı, farklı yöntem ve tekniklerle dersin içeriği zenginleştirilmeli ve öğrenciler öğrenmeye güdülenmelidir.

Okul türüne bakıldığında Anadolu Meslek Lisesi ve Anadolu Teknik Lisesi'nde öğrenim gören öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları Endüstri Meslek Lisesi ve Teknik Lise öğrencilerine oranla daha düşük düzeydedir. Mesleki ve teknik liselerin Anadolu bölümlerinde ders saati fazla olmasına rağmen öğrencilerin derse yönelik tutumu daha olumsuz düzeydedir. Bilgin-Cebeci (2006)''nin yaptığı çalışmada bu alt probleme ait anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Cinsiyet ile İngilizce dersine yönelik tutumlara bakıldığında erkek öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarının daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu Bağçeci (2004)'nin yaptığı çalışmada kız öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarının erkek öğrencilere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgular Bağçeci (2004)'nin bulgularıyla örtüşmemektedir. Ayrıca Sarkmaz (2011) yaptığı çalışmada kız öğrencilerle erkek öğrencilerin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır.

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

Anne-baba eğitimi ve anne-baba mesleği ile öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Elde edilen bu bulgu Bağçeci (2004)'nin yaptığı çalışma sonucuyla paralellik gösterir. Ayrıca öğrencilerin gelir düzeyi ile İngilizce dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

SONUÇ

1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre İngilizce dersine yönelik tutumları incelendiğinde, erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha fazla olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür. Ölçeklerinin tümünde kız öğrenciler ve erkek öğrenciler arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin cinsiyetleri, İngilizce dersine ilişkin tutumlarını etkilemektedir.
2. Öğrencilerin devam ettikleri okul türleri dikkate alındığında, İngilizce öğretimine ait alt ölçeklere ilişkin tutumlar arasında yapıla tek yönlü varyans analizi sonuçlarında, gruplar arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türleri öğrencilerin tutumlarını değiştirmektedir. Yani, okudukları okulun türleri öğrencilerin İngilizce' ye karşı tutumlarını etkilemektedir.
3. Öğrencilerin devam ettikleri sınıflar İngilizce 'ye karşı tutumlarını değiştirmektedir. 9. sınıf öğrencileri 10. sınıf öğrencilerine oranla daha olumlu tutum geliştirmişlerdir. Sınıf düzeyi öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarını etkiler.
4. Ailenin eğitim düzeyine, mesleği ve sosyo-ekonomik düzeyine bakıldığında öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarıyla anlamlı bir fark görülmemiştir.

Sonuçlara bakıldığında Meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin dile yönelik tutumları alt düzeyde olamamakla birlikte istenilen seviyede de değildir. Yabancı dil öğrenimini etkileyen birçok faktör vardır ve en önemlisi de öğrencilerin dile yönelik olumlu tutumlarıdır. Öğrenciler dil öğrenmeye karşı ilgi duyarlarsa daha iyi öğrenirler. Sınıf mevcudu, sınıfın fiziksel özellikleri, öğretmen, kullanılan yöntem teknikler de dile yönelik tutumları olumsuz yönde etkileyen faktörler olabileceği unutulmamalıdır.

ÖNERİLER

Bu araştırmada elde edilen tutumlarla ilgili bulgulardan yararlanılarak, aşağıda belirtilen öneriler sunulmuştur:

1. Öğrencilerin İngilizce öğretimine karşı olumlu tutum geliştirmeleri için Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaöğretim kurumlarında ders programları, ders kitapları, öğretim yöntem teknikleri ve değerlendirme boyutlarında yeni düzenlemelere gidilmelidir.
2. Dil öğretimi için öğrenciye daha rahat öğrenebileceği ve motive edici ortamlar sağlanmalıdır. Ders araç gereçleri ve fiziksel ortam ilgi çekici ve güdüleyici öğeler içermelidir.
3. Derste işlenen konular günlük hayattan seçilmeli, öğrencinin ilgisini çekecek düzeyde olmalıdır. Öğrenci için İngilizce öğrenmek bir araç olmamalı ve günlük hayatta işine yarayabilecek öğelere de yer verilmelidir.
4. İngilizce öğretiminin öngörülen hedeflere ulaşabilmesi için öğrenci velilerinin bu konuda eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi gerekir. Ailelerin yabancı dilin önemi konusunda yeterince bilgi sahibi olması öğrencinin ilgi ve başarısı açısından önemli olacaktır.
5. Yabancı dil öğretiminde ilerleyen teknolojinin paralelinde araç ve gereçler kullanılmalıdır. Özellikle görsel ve işitsel materyaller yabancı dil eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Bu durum göz önünde bulundurularak öğrencilerin daha iyi eğitim almasını sağlayacak Yabancı Dil Sınıfları oluşturulmalıdır.
6. İngilizce dersinin içeriği yeniden düzenlenmeli ve öğrencinin mesleki hayatta kullanabileceği öğelere yer verilmelidir. İçerik bunu sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.
7. İngilizce'de dört farklı beceriyi de ayrı ayrı ölçebilecek ölçme etkinliklerine yer verilmelidir.

Kaynakça

Avcı, E. Coskuntuncel, O. İnandı, Y. (2011) . "Dersine Karşı Tutumları". Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 7, No 1, Haziran 2011. Ortaöğretim On İkinci Sınıf Öğrencilerinin Matematik

Akalın, S. ve Zengin, B. (2007). "Türkiye'de Halkın Yabancı Dil İle İlgili Algıları". Journal of Language and Linguistic Studies. Vol.3, No.1, April 2007.

Aydoslu,U. (2005). "Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak İngilizce Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (B.E.F. Örneği)". Yüksek Lisans Tezi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.

Atasoy, B. (2004). Fen öğrenimi ve öğretimi. Asıl Yayın Dağıtım

Aytürk, N. (1999). "Bilgisayar Destekli Öğretimin İngilizce Başarısına; İngilizce ve Bilgisayara Yönelik Tutumlara Olan Etkisi." Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi.

Bağçeci, B. (2004). "Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Tutumları (Gaziantep İli Örneği)". XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya. Erişim Tarihi: 02.04.2013. http://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/73.pdf

Bağçeci, B. ve Yaşar, M. (2007). "Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşleri". Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 6(1):9-16 (2007).

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)

Bilgin-Cebeci, F. (2006). Meslek ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce derslerine yönelik tutumları. Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa. http://tez2.yok.gov.tr/tezjic/tez.htm

Çelebi, S. (2009). "Teachers and Students' Views on Anxiety in English Classrooms and Attitudes Towards English". Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi.

Gedikoğlu , T. ve Öner, G. (2007). "Ortaöğretim Öğrencilerinin İngilizce Öğrenimlerini Etkileyen Yabancı Dil Kaygısı". Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 6(2):144-155 (2007). Erişim Tarihi: 02.04.2013

Gerrig R. J. ve Zimbardo, P. G. (2012). Psikoloji ve Yaşam: Psikolojiye Giriş(19. Basımdan Çev. Gamze Sart).Ankara: Nobel yayıncılık.

http://www3.gantep.edu.tr/sosyal_bilimleri_enstitusu/Sosyal%20Bilimler%20Dergisi/Cilt%20Listesi/2007/C6Sayi%202/PDF/SBD2007-015-7.pdf

Gömleksiz, M.N. (2003). "İngilizce Duyuşsal Alana İlişkin Bir Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği". Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt: 13, Sayı: 1, Sayfa: 215-226.

Gürel, H. (1986). "Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenme Başarısı ile Öğrencilerin Akademik Benlik ve Tutumları Arasındaki İlişki". Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Karahan, F. (2007).Language attitudes of Turkish students toward the English language and its use in Turkish context. Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Journal of Arts and Sciences, 7, 73–87.

Kınsız, M. "Mesleki Yabancı Dil Eğitiminin Sürdürülebilir Gelişmeye Katkıları". 02.04.2013 tarihinde www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/.../259-270.pdf. adresinden indirilmiştir.

Sarkmaz, Ö. (2011). "Technical and Vocatıonal High School Students' Attitudes to Language Learning in İskenderun". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi.

 Copyright © International Conference on Quality in Higher Education (ICQH)